

РЕЦЕНЗИЈА

За књигу доц. др Марте Величковић

SEQUENCE OF TENSES: BUILDING ACCURACY IN SERBIAN TO ENGLISH TRANSLATION

Рукопис књиге *Sequence of Tenses: Building Accuracy in Serbian to English Translation* доц. др Марте Величковић садржи 186 страница текста А4 формата изложеног у осам поглавља, уз библиографију од скоро 100 јединица, која обухвата релевантну литературу из области граматике глагола, глаголских категорија, употребе и наставе глагола у енглеском језику.

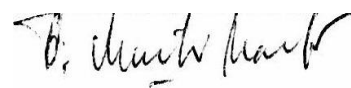
Иако сама ауторка у предговору скромно каже да је књига „учбеник намењен студентима завршне године студија англистике у циљу да се побољшају њихове преводилачке способности у делу који се тиче глаголских времена, слагања времена и индиректног говора“, ова књига нуди далеко више од тога. Она може бити и користан приручник свима које занима изузетно сложена граматика глагола енглеског језика и контрастивни аспекти енглеског и српског глаголског система, као и практични водич за све који се баве наставом енглеског говорницима српског језика на средњим и вишим нивоима. Оно што представља посебну вредност ове књиге је синтеза прегледа англистичке литературе о глаголским категоријама, како са морфосинтаксичке стране, тако, још битније, и из савременије, прагматичке перспективе, употребе глаголских облика у контексту и значаја когнитивних и прагматичких аспеката њихове употребе.

Након уводног поглавља, у коме ауторка објашњава потребу за оваквом књигом, истичући неке од типичних проблема са којима се говорници српског сусрећу при учењу енглеског глаголског система, ауторка у наредних шест поглавља детаљно разматра следеће теме: разлика између концепта времена (*time*) и глаголског времена (*tense*) (поглавље 2), слагање времена, како из синтаксичке тако и из прагматичке перспективе (поглавље 4), категорија вида (*aspect*), како граматичког тако и лексичког (поглавље 5), концепте време оријентације (*orientation time*) и време ситуације (*situation time*), чиме се боље тумачи усклађивање глаголских времена (*alignment of tenses*) (поглавље 6), као и феномен индиректног говора у енглеском, који зависи од та два концепта времена, као и деиксе (поглавље 7). Најобимније је, међутим, треће поглавље, у коме ауторка даје детаљан преглед глаголских облика у енглеском језику, као и могућности њихове комбинације, са посебним освртом на прошла времена. Ово поглавље би

се и самостално могло користити као добар, савремени преглед, на средњим и вишим нивоима учења енглеског. Треба истаћи да свако поглавље садржи бројне примере, парове реченица на српском и енглеском, тако да се студентима нуде преводни еквиваленти и указује на могуће разлике између различитих варијанти у употреби глаголских форми, што књизи даје контрастивни значај. Иако су задаци за превођење индивидуалних реченица присутни у свим поглављима, само последње, осмо поглавље је чисто практичне природе и садржи извесан број краћих књижевних текстова на српском, које треба превести на енглески, са детаљним вежбањима и питањима којима се студенти наводе на размишљање и примену претходно представљеног и наученог градива. Управо овакав приступ даје књизи јаку педагошку компоненту.

Као посебну вредност књиге истакла бих теоријску-методичку оријентацију да се глаголска времена не разматрају само кроз преглед појединачних форми и њихових могућих употреба већ и њихове комбинације у смислу усклађивања не само форми већ и прагматичких аспеката употребе у контексту, са посебним освртом на могуће идентификоване тешкоће за српске студенте енглеског, а са циљем да се оне разумеју и избегну. У оваквом приступу огледа се компетентни став искусног предавача, а изванредан енглески језик којим је књига написана и приступачан комуникативни стил додатно доприносе вредности књиге, која ће свој коначни облик добити уз одговарајући техничку обраду.

У закључку бих истакла да ову књигу одликује добро промишљен, студиозан приступ проблематици глаголских облика, јасна педагошка оријентација, компетентан али истовремено и приступачан и занимљив стил писања, и да има и уџбеничку и монографску вредност. Због тога **са великим задовољством могу препоручити објављивање књиге *Sequence of Tenses: Building Accuracy in Serbian to English Translation* доц. др Марте Величковић.**

Проф. др Биљана Мишић Илић

Департман за англистику
Филозофски факултет
Универзитет у Нишу

У Нишу, 10. фебруара 2025. године